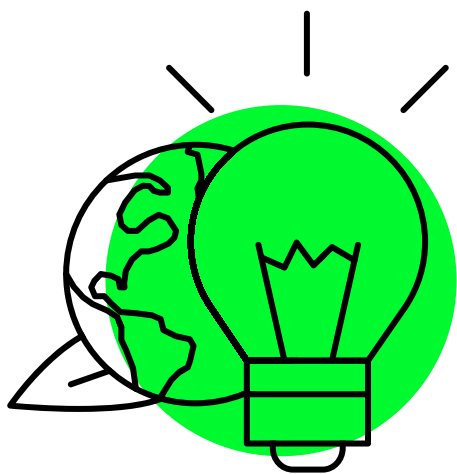
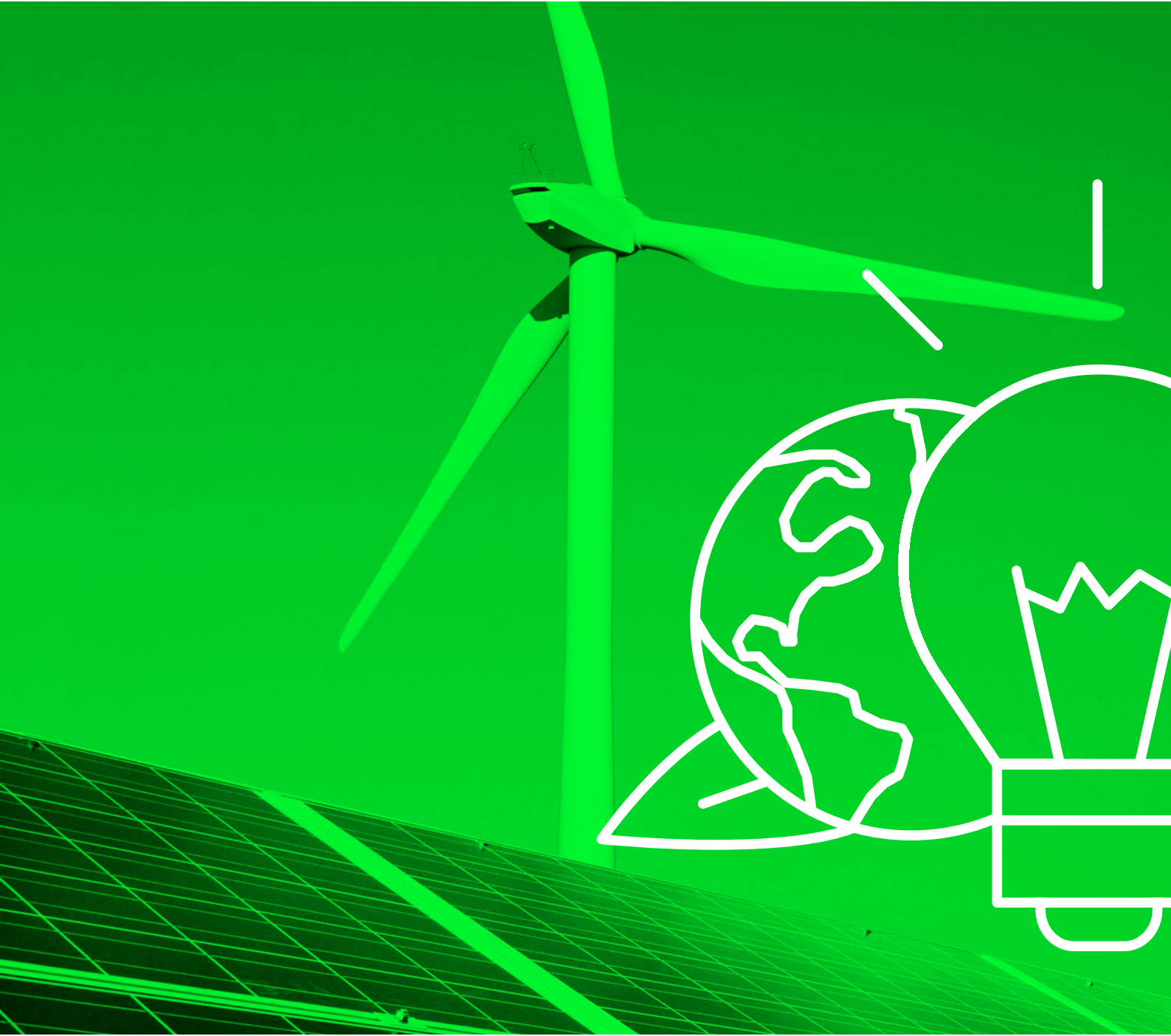

GOD ENERGI

ALTERNATIVETS AMBITIONER
FOR FREMTIDENS
BEDSTE ENERGIPOLITIK

INDHOLDSFORTEGNELSE

GOD ENERGI – ALTERNATIVETS AMBITIONER FOR FREMTIDENS BEDSTE ENERGIPOLITIK	1-2
ALTERNATIVETS KERNEPRINCIPPER FOR EN NY ENERGIAFTALE	2-3
OPDATERET KLIMALOV: GENERATIONSKONTRAKTEN	3-4
RETVISENDE BILLEDE AF KLIMABELASTNING	4
OPGØR MED SORT ENERGI	5-6
AFVIKLING AF FOSSILE BRÆNDSLER I ENERGIFORLIGET	6-7
NYE KLIMA- OG ENERGIMÅL	7-8
MERE VEDVARENDE ENERGI	8-10
AFGIFTER PÅ FORURENING	10-13
OMBYGNING AF ENERGISYSTEMET	14-15
REDUKTION AF ENERGIFORBRUGET	16-19
KLIMAVENLIG TRANSPORT	19-22
LANDBRUG	22-23
LAVERE DISKONTERINGSRENTE	23-24
FOKUS PÅ KOLLEKTIVE LØSNINGER	24-25
EN STÆRK FORSKNINGSINDSAT	25-26
EUROPÆISK KLIMAAKTIVISME	26-27

GOD ENERGI – ALTERNATIVETS AMBITIONER FOR FREMTIDENS BEDSTE ENERGIPOLITIK

Alternativets vision er, at Danmark skal være et fossilfrit samfund i 2035. Det er ambitiøst, men også nødvendigt og realistisk. De sidste 30 år har vi udviklet teknologier, løsninger og modeller, der giver Danmark og danske virksomheder mulighed for at gå i front – både i Danmark og som eksportør til resten af verden. Ikke desto mindre kan vi konstatere, at andre lande lige nu haler ind på og overhaler os. Danmark har ikke længere verdens mest ambitiøse klimapolitik. Det skal der ændres på. Og som minimum skal det næste energiforlig bidrage ambitiøst til at nå Parisaftalens mål om at begrænse den globale opvarmning til 1,5 grader.

Klimakrisen er den største trussel mod livet på jorden, som vi kender det. Vores generation er den første, der mærker konsekvenserne af klimaforandringerne, men også den sidste, der kan nå at gøre noget ved dem. Omstillingen fra sort til grøn energi er i den forbindelse helt afgørende for, at vi sikrer betingelserne for liv på jorden nu og i fremtiden. Derfor bør ambitiøse mål, virkemidler og konkrete handlingsplaner for, hvordan vi gør Danmark til et fossilfrit lavemissionssamfund være omdrejningspunktet i den næste energiaftale.

“Spørgsmålet er ikke længere, om vi gør noget for at løse problemerne, men om vi gør nok.”

Det er på tide at indse, at energipolitik også handler om etik. Det, vi som samfund gør – eller ikke gør – i dag, er afgørende for fremtidens generationer. Spørgsmålet er ikke længere, om vi gør noget for at løse problemerne, men om vi gør nok. Som et af verdens rigeste, mest veludviklede og mest innovative lande har Danmark muligheden for at yde en ekstra indsats. Vi kan vælge at være en del af løsningen i stedet for at være en del af problemet – men vi har også et særligt etisk ansvar for at hæve ambitionerne og gå forrest i kampen for den grønne omstilling, fordi vi er et af de lande, der målt pr. indbygger belaster kloden mest.

De betydelige ændringer, der må og skal finde sted, hvis vi skal kunne overlade en beboelig klode til de kommende generationer, sker ikke af sig selv. Alle sektorer og deres klimabelastning skal i spil, når vi laver fremtidens energipolitik. Det gælder både energisektoren, landbruget, transportsektoren og boligerne. Det kræver, at vi gennemtænker og gentænker hele vores klimabelastning. Det kræver, at vi arbejder for og planlægger en hurtig omstilling til vedvarende energi. Og det kræver, at vi udfaser alle former for fossil støtte – direkte og indirekte inden 2020. Vores bidrag i den globale klimakamp er at sætte barren højest muligt og inspirere andre til at følge vores eksempel.

Årene 2020-2030 er menneskehedens sidste chance for at de skabe tiltag, der skal gøre os i stand til at undgå et reelt klimasammenbrud. Der er brug for, at vi hurtigst muligt lægger den sorte energi i graven, tager ansvar for at bremse klimaforandringerne og sætter den nødvendige fart under omstillingen til vedvarende energi – lokalt, nationalt og globalt. Omstillingen skal naturligvis gøres omkostningseffektivt, men for at være helt ærlig: Vi har ikke råd til at lade være, og noget – og også meget – må det altså godt koste at sikre alt fremtidig liv her på jorden.

Kærlig hilsen Alternativet

Danmark har ikke længere verdens mest ambitiøse klimapolitik. Det skal der ændres på. Udvalgte landes mål for vedvarende energi:

- Sverige: 50 procent vedvarende energi i 2020 og 100 procent i 2040 i elproduktionen
- Norge: 67,5 procent vedvarende energi i 2020
- Island: 72 procent vedvarende energi i 2020
- Finland: Over 50 procent vedvarende energi i 2030
- VLAK-regeringen: Mindst 50 procent vedvarende energi i 2030

ALTERNATIVETS KERNEPRINCIPPER FOR EN NY ENERGIAFTALE

Vi skal efterleve Parisaftalen: Danmark skal være det første af de industrialiserede lande i verden, der bliver fossilfrit og omstiller alle samfundets sektorer til så lav en klimabelastning, at vi yder vores bidrag til, at Parisaftalens klimamål kan nås.

Vi skal indføre en generationskontrakt: Hver gang politikere mødes om et forhandlingsbord, er det vores fælles ansvar at give fremtiden en stemme. Ingen nye love og aftaler må forringe livsmulighederne for de kommende generationer. En funktion som 'bæredygtighedsombudsmand' skal oprettes og have til opgave at håndhæve generationskontrakten over for det til enhver tid siddende Folketing.

Vi skal sammentænke energi- og klimamål: Danmark skal gennem ambitiøse mål for vedvarende energi, reduktion af klimabelastning og energibesparelser sikre, at vi lever op til vores internationale klimaforpligtelser og fremmer en begavet og hurtig energiomstilling på både lokalt, nationalt og globalt niveau.

Vi skal engagere flere i den grønne omstilling: Der er brug for at engagere flere i klimakampen. Alternativet vil styrke det folkelige ejerskab og værne om vores børn og børnebørns ret og adgang til sunde liv på en sund planet.

Vi skal skabe synergieffekter mellem alle samfundets sektorer: Energisektoren er hjertet i den grønne omstilling, men drivhusgasudledningen fra alle samfundets sektorer skal nedbringes markant. Danmark skal udarbejde klimastrategier for transport, bygninger og landbrug med konkrete femårige, kvantitative pejlemærker for, hvor langt sektorerne skal være på vejen mod et fossilfrit lavemissionssamfund (tæt på nul-udledning) i 2035.

Vi skal skabe stabile rammer for den grønne omstilling: Danmark har brug for et ambitiøst energiforlig, der sætter klare rammer for industrien, civilsamfund og borgere. Derfor ønsker vi at genindføre en justeret PSO-ordning, mens erhvervslivet skal have værktøjerne til at forstærke deres rolle i energiomstillingen. Den tunge industri skal spille en aktiv rolle i den grønne omstilling, og landbrugets og transportens bidrag skal øges markant.

Vi skal hjælpe omstillingen på vej: Energiforliget skal indeholde støttemodeller, som sikrer en stabil vej mod 100 procent vedvarende energi. Modellerne bør løbende tilpasses markedsudviklingen for de vedvarende energiteknologier, effektiviseringsteknologier og systemteknologier.

Vi skal hæve ambitionerne løbende: I det nye energiforlig skal vi have indbygget nogle mekanismer, der gør det muligt at skrue op for den grønne omstillings tempo i takt med, at videnskaben gør os klogere på, hvordan vi skal reagere på klimaforandringerne og i takt med, at de grønne teknologier udvikler sig. Derfor skal aftalen indeholde en 2-årig revisionsmekanisme efter Parisaftalens princip om "no backsliding", hvor der kun kan skrues op og aldrig kan skrues ned for ambitionsniveauet.

Vi skal satse på de bedste og mest klimavenlige energiteknologier: Det er på høje tid at sætte seriøst gang i udbredelsen af små og store varmepumper, solvarme og geotermi, mens den faste biomasse skal spille en mindre rolle, end den gør i dag.

Vi skal arbejde for en ambitiøs CO₂-skat i EU: Klimakrisen er en global kamp, som ingen lande kan vinde alene. Der er brug for fælles indsatser, og EU bør stå sammen om at kræve, at klimabelastning prissættes i overensstemmelse med de faktiske samfundsmæssige omkostninger.

Vi skal fremme bæredygtige investeringer: For at fremme langsigtede investeringer i den grønne omstilling vil Alternativet sænke diskonteringsrenten fra de nuværende fire procent til tre procent. Derefter skal den nedtrappes og ende på højst 1 procent efter 70 år.

OPDATERET KLIMALOV: GENERATIONSKONTRAKTEN

**“Vi har ikke
arvet jorden
af vores forældre,
men lånt den
af vores børn”**

Parisaftalens klimamål skal og kan nås. Det er heldigvis både teknologisk og økonomisk muligt, hvis vi overalt i verden for alvor går i gang med at oversætte målene til nationale politiske planer og principper. Faktisk er den største trussel uoverensstemmelsen mellem videnskabens anbefalinger til, hvordan vi når at bremse klimakrisen og de enkelte landenes utilstrækkelige nationale klimaplaner. Ifølge FN leverer de handlingsplaner, vi har lige nu, kun en tredjedel af de nødvendige reduktioner, hvis vi skal holde den globale opvarmning et godt stykke under to grader¹. Det haster altså med handling – Parisaftalen skal omsættes til politik.

En forskergruppe (Johan Rockström, Owen Gaffney m.fl.) har i "A roadmap for rapid decarbonization" foreslået, at drivhusgasudledningen globalt set skal halveres hvert årti. Nogle lande har dog mulighed og et ansvar for at gøre mere end det. Det gælder blandt andet Danmark. Derfor foreslår Alternativet at indføre en generationskontrakt i dansk politik. "Vi har ikke arvet jorden af vores forældre, men lånt den af vores børn" er en definition af generationskontrakten, man ofte hører i klimadebatten. Denne visdom forbindes med de nordamerikanske indianere, ligesom det siges, at irokeserne allerede i det 15. århundrede var optagede af konsekvenserne af deres beslutninger ned til syvende generation efter dem selv.

¹ https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/22070/EGR_2017.pdf

Forslag 1: Generationskontrakt

Ingen nye love og politiske aftaler må indføres, hvis de ødelægger eller forringer livsgrundlaget for kommende generationer – syv generationer frem. Derfor bør en funktion som 'bæredygtighedsombudsmand' etableres for at vurdere, hvorvidt lovgivningen efterlever generationskontrakten og for at sikre, at klimabelastningen under ingen omstændigheder øges på årsbasis.

Forslag 2: Klimakompensér klimabelastende initiativer

Alle lovforslag, politiske aftaler, finanslove osv. skal indeholde et fyldestgørende overblik over deres forventede klimabelastning. Hvis et lovforslag giver anledning til øget klimabelastning, skal der i forbindelse med fremlæggelsen af lovforslaget præsenteres forslag til kompenserende tiltag, så den samlede klimabelastning ikke øges.

RETVISENDE BILLEDE AF KLIMABELASTNING

Danmark forurener dobbelt så meget, som Energistyrelsens klimafremskrivninger viser. De officielle tal siger, at vi har en årlig klimabelastning på 7,9 ton CO₂ pr. indbygger, men når man regner alt med, herunder import, viser analyser fra tænketanken CONCITO, at den almindelige danskers forbrugsudledning nærmere lå på ca. 19 tons drivhusgasser om året i 2010². Det er rigtig meget. Danmark er desuden et af de lande, der har det højeste CO₂-aftryk pr. person i verden. Vi ligger derfor et stykke over EU-gennemsnittet, når man medregner vores samlede forbrug³.

Hvis Danmark skal være et grønt foregangsland, skal vi have styr på vores egen belastning af klimaet. Til det formål har vi brug for mere viden og gennemsigtighed i opgørelsen af den enkelte danskers reelle udledning af drivhusgasser. Det vil give os et langt mere retvisende og samlet billede af vores klimabelastning og hjælpe os til at tilrettelægge vores nationale klimaindsats bedre og mere effektivt.

Forslag 3: Supplerende klimaregnskab

Fremover skal det officielle klimaregnskab også indeholde et supplerende regnskab, der giver et fuldt overblik over danskernes samlede klimabelastning, hvor klimabelastningen af alt det, vi importerer, også er med. Den nye opgørelse skal, så snart det metodisk er muligt, være årlig. De relevante offentlige instanser bør have fokus på Danmarks samlede globale klimaaftryk, opgøre det så præcist og så ofte som muligt og indrette klimaindsatsen efter at få reduceret Danmarks samlede, globale klimaaftryk, fremfor blot at fokusere på den officielle danske udledning fra dansk territorium.

Hvis vi skal nå at begrænse den globale opvarmning til to grader, skal hver verdensborger i 2050 ikke udlede mere end 2 tons drivhusgasser om året, hvis man fordeler den nødvendige indsats ud globalt, så alle lande må udlede lige meget drivhusgas per indbygger. Dette er dog et 2-gradersscenarie (hvor vi i Parisaftalen har et mål om bestræbe os på at holde opvarmningen et godt stykke under 2 grader – og helst på 1,5 grader), mens man retfærdigvis kan spørge, om alle verdens borgere skal udlede lige meget drivhusgas, eller om dem med den historisk største udledning skal give plads til, at de lande, der ikke har gennemgået den grad af økonomiske udvikling som vi har, har ret til at udlede mere end fx danskerne.

² <https://concito.dk/udgivelser/forbrugernes-klimapavirkning> ³ Dette skyldes bl.a., at man ikke medregner import af varer – altså vores forbrug – i den officielle opgørelse.

OPGØR MED SORT ENERGI

Udfasning af fossil energi og en hurtig overgang til vedvarende energi er centrale hjørnesten i en seriøs bæredygtig omstilling. Derfor skal vi politisk beslutte og planlægge at afvikle den fossile produktion hurtigst muligt, ligesom jagten på nye fossile brændsler skal stoppes i dag – ikke forlænges gang på gang med skatterabatter til olieselskaber og nye udbudsrunder i Nordsøen. Jagten på ny olie og gas er i direkte strid med Parisaftalens klimamål. Danmark må gå forrest og lytte til videnskaben, der gør det klart, at omkring 80 procent af den kul, olie og gas, vi allerede kender til, skal blive i undergrunden, hvis verden skal leve op til Parisaftalens temperaturmål.

Forslag 4: Ny undergrundslov

Undergrundsloven er fra 1981 og regulerer blandt andet udnyttelsen af olie, naturgas og geotermisk energi. Enhver efterforskning eller indvinding af råstoffer forudsætter tilladelse fra energiministeren.

Alternativet vil have en ny undergrundslov, der som minimum understøtter målsætningerne i klimaloven, der siger, at Danmark i 2050 skal være et lavemissionsamfund, som alle partier i Folketinget er enige om. Derudover ønsker vi et forbud mod nye efterforsknings- og indvindingstilladelser til fossil energi. Vi vil fjerne muligheden for at forlænge eksisterende licenser og i stedet lave afviklingsplaner for alle eksisterende kulbrinteindvindingsanlæg over en 10-årig periode. Mens den nye lov udvikles, skal vi i løbet af 2018 lukke ned for fremtidige udbudsrunder for tilladelser til olie- og gas i Nordsøen. Ved 7. udbudsrunde i 2016 blev der givet 15 tilladelser til efterforskning og indvinding af olie og gas – det højeste antal nogensinde i en udbudsrunde; disse tilladelse gælder alle flere årtier frem i tiden. Det haster derfor med at få nedlagt de fossile udbud, inden arbejdet med den 8. udbudsrunde går i gang.

Forslag 5: Stop ny efterforskning af olie og gas i Nordsøen

Vi vil have stop for al ny efterforskning af olie og gas i Nordsøen, inden 8. udbudsrunde går i gang. Da udbudsrunderne typisk rækker 30 år ud i fremtiden, modarbejder de intentionerne og de tidsmæssige rammer i Parisaftalen. Hvis det nuværende tempo af fossil indvinding i Nordsøen

⁴ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305750X16304867>

fortsætter, og vi ikke finder nye ressourcer, vil vi kunne fortsætte med at hive olie og gas op de næste 18 år, hvorefter reserverne vil være tømte. Derfor skal Folketinget beslutte, at Danmark ikke skal lede efter ny olie og gas, men i stedet gå i gang med den planlagte afvikling af produktionen.

Forslag 6: Afskaf den sorte støtte

Klimabelastende fossile brændsler modtager massiv økonomisk støtte – både indirekte og direkte. Når man indregner de indirekte omkostninger ved støtte til fossile brændsler, har Den Internationale Valutafond (IMF) udregnet, at hver dansker i 2015 støttede den fossile energi med 7.662 kroner. Det er mere end i fx Holland, Finland, Norge og Sverige.

Globalt bruger vi 6,5 procent af verdens BNP på direkte og indirekte støtte til fossile brændsler⁴. Alternativet vil tage et opgør med den sorte støtte i alle sine former, da vi ikke kan fortsætte med at give en forældet og forurenende industri kunstigt åndedræt i form af massiv økonomisk støtte og manglende blik for de reelle samfundsøkonomiske omkostninger af forurening.

Forslag 7: Ændring af Nordsøfondens formål

Siden 2005 har Nordsøfonden varetaget statens deltagelse i alle olie- og gaslicenser. Alternativet vil ændre Nordsøfondens formål, så den med vedtagelsen af afviklingsplanerne får rollen som statens aktør i afviklingen af den fossile industri. Der kan blandt andet trækkes på erfaringer fra Dansk Dekommissionering, som blev etableret for at varetage afviklingen af nukleare anlæg på Risø.

Forslag 8: Politiske aftaler skal baseres på scenarier, hvor vi lykkes med Parisaftalen

Alternativet foreslår, at de beregninger og olieprisscenarier, der ligger til grund for fremtidige politiske aftaler – modsat i dag – skal baseres på en forventning om, at Parisaftalens klimamål opnås. Derfor skal regeringen basere den skønnede olieprisudvikling, som danner grundlag for politiske aftaler m.v., på Det Internationale Energiagenturs (IEA) Parisaftale-kompatible olieprisscenarie. Her udvikler olieprisen sig på måde, hvor vi formår at begrænse den globale opvarmning, inden den får fatale konsekvenser.

Forslag 9: Globale afviklingsplaner

Regeringen skal inden klimakonferencen COP24 sætte sig i spidsen for, at alle verdens lande laver planer for udfasning af kul-, olie- og gasproduktion, og at disse bliver en del af implementeringen af Parisaftalen. På den måde vil vi inden 2020 sikre, at fossile afviklingsplaner er en del af de internationale klimaforhandlinger og alle landes klimaplaner.

AFVIKLING AF FOSSILE BRÆNDSLER I ENERGIFORLIGET

Politisk taler vi kun meget lidt om afviklingen af den fossile produktion. Det er godt, at der de senere år er kommet mere fokus på vedvarende energi, billigere grøn strøm osv., men der mangler yderligere politisk fokus på, hvordan vi afvikler efterforskningen og indvindingen af olie og gas i Danmark.

Alternativet ønsker at begrænse udbuddet af fossile brændsler. Den vedvarende energi skal hjælpes på vej med alle mulige redskaber, men vi skal sideløbende hermed have en afviklingsplan klar for den fossile produktion. Den plan bør fremgå af det kommende energiforlig og danne præmissen for fremtidens energipolitik.

En række andre lande er allerede i gang med at begrænse udbuddet af fossile brændsler: Indien har indført skat på kulproduktion, Kina lukker kulminer, Costa Rica har vedtaget et moratorium på at lede efter ny olie, og i Frankrig har præsident Macron stoppet for nye licenser til udvinding af olie og gas. Det irske parlament har netop vedtaget, at Irland skal droppe al indvinding af fossile brændsler på land og langs kysten. Verden og Danmark har brug for ledere, der presser på for, at afviklingen af produktion af fossile brændsler bliver en central del af energiaftaler, klimaplaner og internationale klimaforhandlinger. I en ny energiaftale skal vi tage hånd om den primære kilde til den galoperende klimakrise, nemlig produktion af olie, kul og gas. Allerede i energiforliget for 2012-2020 burde man have indført forbud mod nye fossile efterforskninger i Nordsøen. Det skal vi gøre nu, så det er trådt i kraft, inden et nyt energiforlig træder i kraft. VLAK-regeringen har med beslutningen om at stoppe efterforskning til lands i Danmark taget første skridt og symbolsk markeret en vilje til at udfase efterforskning og udvinding af fossil energi. Næste skridt er et stop i Nordsøen.

NYE KLIMA- OG ENERGIMÅL

Danmark skal have nogle klare, politisk bestemte pejlemærker, som industrien, erhvervslivet, investorer og alle andre kan navigere efter. Det er afgørende, at der ikke detailstyres på en måde, der hæmmer udviklingen. Markedet skal kunne udfolde sig inden for rammen af en seriøs grøn energiomstilling.

Forslag 10: Nye klima- og energimål

En seriøs bæredygtig omstilling til vedvarende energi bør bero på ambitiøse mål og delmål. Politisk skal vi sætte barren så højt som overhovedet muligt, så vi sikrer en god plan at navigere efter.

Alternativet foreslår følgende klima- og energimål:

- Indvindingen af fossile brændsler skal afvikles over en 10-årig periode
- Danmark skal være et fossilfrit samfund i 2035
- Drivhusgasudledningen skal være reduceret med mindst 100 procent senest i 2040
- Vi skal have ambitiøse sektormål for energibesparelser: Byggeriet skal energieffektivisere med 40 procent i 2030, vi skal give erhvervslivet en række værktøjer til at spare på energien og klimabelastningen fra transport skal reduceres gennem elektrificering især
- Den faste og flydende biomasse er en overgangsløsning, der skal toppe i 2020. Denne biomasse bør ikke fylde mere end 10-20 procent af energiproduktionen i 2030 og i så høj grad som muligt bestå af lokalt overskud fra skånsom skovdrift
- Førstegenerationsbiobrændsler skal være helt udfaset i 2025, hvor alt skal være andengenerationsbiobrændsler. Herfra og senest i 2035 skal Danmark udelukkende benytte avancerede biobrændsler

Alternativets mål for reduktion af drivhusgasudledningen (ift. 1990):

- 2025: Mindst 60 procent
- 2030: mindst 80 procent
- 2035: Mindst 95 procent
- 2040: Mindst 100 procent*

*Mindst 100 procent, fordi naturen – hvis vi lader den – kan hjælpe os af med noget af den store mængde CO₂, vi har udledt til atmosfæren. Ved at plante skov kan vi midlertidigt oplagre kulstof; ved at undgå forstyrrelse af eksisterende skov kan vi beholde den kulstof, der er bundet i skoven; og ved at dyrke marker uden at pløje kan vi øge mængden af oplagret kulstof i jorden. Det kan blive meget svært at holde temperaturstigningen et godt stykke under to grader, hvis vi ikke fjerner CO₂ fra atmosfæren.

MERE VEDVARENDE ENERGI

Arbejdet for en effektiv og kontrolleret omstilling af vores energisektor til 100 procent vedvarende energi er allerede i gang. Men der er brug for højere ambitioner og flere investeringer, hvis vi skal nå målet om at blive det første industrialiserede fossilfri land i verden. Uden konkret handling og målrettede politiske strategier vil vi ikke se en hurtig og effektiv udbredelse af de vedvarende energikilder, der skal bringe os i mål. Det skal vi ændre på ved at løfte energipolitikken til et historisk højt niveau og vise vejen mod det næste Danmark, et bæredygtigt Danmark.

Forslag 11: Mere vind

Vindmøller vil i mange år fremover fungere som den store motor i produktionen af vedvarende energi. Derfor er det helt centralt at planlægge vindmølleudbygningen de næste årtier i store træk. For at nå målet om 100 procent vedvarende energi i 2035, skal der formentlig opstilles mindst 1 GW vedvarende energi om året i 2021-2030, hvoraf det meste skal dækkes af vindmøller. Havne skal udforskes som mulige placeringer, ligesom der skal gennemføres forsøg med lokale, folkelige projekter og energifællesskaber samt udpeges deciderede energizoner, hvor flere teknologier kombineres med henblik på synergi og minimal forstyrrelse af landskabet og naboer. Samtidig skal vi fra politisk side støtte udbygningen med vedvarende energi så længe, der er behov for det.

Forslag 12: Mere bølgeenergi

Bølgeenergi har været på vej i mange år, men har fortsat sine problemer. Til gengæld er der store potentialer for at udglatte fluktuationer i energiproduktion, hvis bølgeenergianlæg ses i kombination med vindmølleparker til havs. Alternativet vil støtte den fortsatte udvikling med 50 mio. kr. om året i fem år.

Der er god grund til at antage, at en målrettet indsats på bølgekraftområdet kan føre til et resultat, der tåler sammenligning med vindkraftindustrien. De udfordringer, som bølgekraften står overfor i dag, minder i mange henseender om de udfordringer, som vindmølleindustrien stod overfor for 30-40 år siden.

Forslag 13: Mere geotermi

Danmark sidder på en enorm varmeressource, som vi kan og skal blive bedre til at udnytte. Geotermisk varme er et af de mest omkostningseffektive tiltag til at reducere CO₂-udledningerne. Geotermi skal i stigende grad ind i fjernvarmen, hvilket især skal fremmes ved en rummelig garantiordning for efterforskning samt en lavere energiafgift på varmepumpen, der booster temperaturen. Derudover skal kraftvarmekravet fjernes for geotermi, ligesom varmeforsyningslovens skal tilpasses, så det bliver så nemt som muligt at udnytte de geotermiske ressourcer.

For at fremme geotermien foreslår vi:

- Kraftvarmekravet bør fjernes
- Geotermi er dårligt stillet afgiftsmæssigt i forhold til biomasse - geotermi og biomasse bør ligestilles
- Geotermi bør have forrang for affald og fossilenergi i fjernvarmeområder

Geotermisk energi er en vedvarende energikilde i form af varme fra jordens indre. I Danmark kan energien udnyttes ved at oppumpe varmt vand fra 0,5-3,0 km dybde og derefter overføre varmen til fjernvarmenettet. Det første anlæg i Danmark blev etableret i forbindelse med fjernvarmeforsyningen i Thisted i 1984.

Forslag 14: Mere biogas

Biogas skal udbygges, så gulle og grønt affald kan omdannes til biogas og jordforbedringsmiddel frem for at blive spredt direkte eller blive forbrændt. Det kræver et fortsat fokus på udbygning med større anlæg, der kan tage forskellige grønne fraktioner og er uafhængige af enkeltleverandører.

Der skal arbejdes videre med metanisering for at binde yderligere kulstof i produktionen af biogas samt med opgradering til naturgasnettet. Biproduktet, dvs. afgasset biomasse, skal føres tilbage til primærproduktionen i landbruget og andre jordforbedringsformål. Naturgas skal gradvist udfases som opvarmning i husstande, og gas indfases som brændstof i den tunge transport, herunder færger, busser og lastbiler i takt med at naturgassen udfases, og biogassen indfases.

Forslag 15: Mere brint

Brint som energibærer skal videreudvikles med henblik på at skabe et alternativt energilagermedie i kombination med brændselsceller til eksempelvis el i den tunge transport. Udviklingen handler især om at nedbringe energitabet i omsætningsprocesserne. Her skal der fokuseres på forskning og udvikling.

Brint er ikke en energikilde, men en energibærer, der kan bruges til at oplagre og transportere energi. Brint produceres eksempelvis fra el via elektrolyse og kan så omdannes til el igen i en elbil via en brændselscelle. På den måde er brint et alternativ til batterier, som blot har andre fordele og ulemper.

Forslag 16: Mere sol

I dag bidrager solcellerne ifølge Energinet med 2,3 procent af elforbruget i 2017. Vi skal imidlertid have langt flere solceller end i dag, hvis omstillingen til 100 procent vedvarende energi skal være samfundsøkonomisk optimal. Det kræver en klar og langsigtet strategi for udbygningen med solceller.

Som følge af forskellige, politiske hovsa-indgreb er solcelleteknologien i dag nærmest gået i stå. Det skal der naturligvis ændres på. Alternativet foreslår blandt andet at etablere en nettomålerordning med et loft på tre gange husstandens forbrug for private med en tarif for netydelse på ca. 12 øre/kWh. Det overordnede formål med denne ordning er at sikre, at det bliver frit for enhver at producere sin egen strøm samt at understøtte befolkningens engagement i den grønne omstilling. En sådan ordning vil give et lavere provenu af energiafgifter, men til gengæld bidrage produktionen af solcelle-el til renere luft og bedre klima.

Forslag 17: Nye bygninger skal have solceller

I tillæg til ovenstående foreslår Alternativet, at alle nybyggede boliger og bygninger på over 500 m² skal have solceller installeret. Dette kan sagtens gøres inden for de nuværende regler i bygningsreglementet.

Blot 20 m² solceller medfører en besparelse på et ton CO₂ årligt.

Forslag 18: Kommunale solcelleanlæg

Kommuner ejer en række bygninger med store tagflader, som i højere grad end i dag bør udnyttes til produktion af solenergi. Disse tage har typisk en størrelse fra 500 m² til nogle tusinde m², hvilket anbefales af AAU til placering af mellemstørrelse-solcelleanlæg. Derfor skal kommuner kunne etablere og drive solcelleanlæg på bygningernes tagflader efter lempelige regler.

De 27 kommunale anlæg, der i 2013 ikke kom med i dispensationspuljen, bør indlemmes i denne pulje, som skal udvides til formålet⁵. Desuden ønsker Alternativet, at man ændrer elforsyningsloven, så kommuner igen må installere og drive solcelleanlæg uden at skulle etablere et separat selskab. Vi ønsker derudover, at der skal udvikles en strategi for virkemidler, der kan bidrage til at få flere solceller opsat på eksisterende erhvervsbygninger.

AFGIFTER PÅ FORURENING

Kloge afgifter kan bidrage til, at vi i Danmark reducerer vores klimaskadelige aktiviteter. Alternativet vil understøtte den grønne omstilling ved at indrette vores økonomiske systemer, så det bliver mere fordelagtigt for virksomheder og borgere at fravælge forurenende produkter og fossile brændsler.

CO₂-tunge aktiviteter skal være ligeså finansielt uattraktive, som de er klimabelastende. Derfor skal afgifter på fossile brændsler løbende justeres opad. Samtidig skal Danmark gå meget længere, når det kommer til at sætte pris på klimabelastningen, ligesom vi skal arbejde for en global CO₂-afgift og et bedre kvotesystem inden for EU. EU's CO₂-kvotesystem har reelt aldrig fungeret og kommer ikke til det foreløbig. Derfor skal Danmark ikke vente på, at klimabelastningen gennem dette system bliver prissat, men i stedet sætte sig i spidsen for arbejdet for en ny CO₂-afgift i EU.

⁵ <https://www.energiforumdanmark.dk/nyt/2018/skal-solceller-for-25-mio-kroner-skrottes>

Al klimabelastning, uanset om den kommer fra landbruget eller fly- og skibstransport, bør beskattes lige på tværs af alle drivhusgasser og alle sektorer. Det er langt fra tilfældet i dag, men er den egentlige løsning på en situation, hvor vi ikke betaler den reelle pris for vores forurening.

Forslag 19: CO₂e-skat

En CO₂e-skat er nødvendig for at implementere princippet om, at 'forureneren betaler'. Hidtil er dette defineret som, at producenten er forureneren. Vi har imidlertid brug for, at både producenter og forbrugere verden over tager ansvar for deres handlinger.

I Storbritannien har man indført en national bundpris på CO₂, som den aktuelle pris ikke må falde under. I Danmark skal vi ligeledes arbejde for, at klimabelastningen indgår i prissætningen af varer og produkter. Konkret foreslår Alternativet tre ting, der kan kickstarte denne proces:

- Indfør en lignende ordning med en national CO₂e-bundpris som i Storbritannien. I Danmark skal ordningen omfatte alle drivhusgasser fra hele vores samfunds klimabelastning.
- Opret en CO₂-skat i EU, der omfatter alle drivhusgasser.
- Lav en regional CO₂-alliance. Det kommer til at tage tid at indføre en CO₂-skat i EU, så Danmark bør allerede nu forsøge at samle så mange lande som muligt om et regionalt samarbejde om en CO₂-skat, så vi tager solidarisk ansvar for den globale klimakrise.

Alternativet er villige til at forhandle med Folketingets øvrige partier om bundprisen på et ton CO₂e, men foreslår selv en minimumspris på 40 euro inden 2020 og 100 euro (125 dollars) inden 2025.

Den uafhængige organisation Carbon Market Watch henviser i en rapport⁶ til ekspertvurderinger, der siger, at CO₂-prisen skal op på 65 euro pr. ton i 2020 og 85 euro pr. ton i 2030, hvis der skal sikres grønne energiinvesteringer, der bringer EU på ret kurs i forhold til at efterleve sine Paris-forpligtelser.

OECD har i rapporten "Taxing Energy Use 2018" analyseret energiskatter i 42 OECD-lande og G20-økonomier, som tilsammen udgør omkring 80 procent af det globale energiforbrug. Her er konklusionen, at skatterne er stærkt heterogene og stort set alle sammen for lave fra et miljømæssigt perspektiv. Uden for transportsektoren er 81 procent af drivhusgasudledningerne ikke beskattet eller afgiftspålagt, og der hvor de er, afspejler prisen ikke klima- og miljøbelastningen. Ifølge OECD er skatter på energi kun højere end den egentlige pris ift. klimabelastning for 0,3 procent af drivhusgasudledningerne.

I et scenarie, hvor der er en ambitiøs omverden med internationale klimamål og CO₂-afgifter, vurderer Concito (Copenhagen Economics), at en ensartet CO₂-beskatning på 880 kr. (ca. 125 USD) er tilstrækkelig til at nedbringe danskernes CO₂-udledninger til 2 ton pr. dansker i 2050. Scenariet er afhængigt af en ensartet afgift i et større geografisk område, eksempelvis EU og bygger på IEA's forventninger til teknologi⁷.

⁶ <https://carbonmarketwatch.org/wp/wp-content/uploads/2017/12/CMW-BEYOND-THE-EU-ETS-STRENGTHENING-EUROPE%E2%80%99S-CARBON-MARKET-THROUGH-NATIONAL-ACTION.pdf> ⁷ https://concito.dk/files/dokumenter/artikler/rapport_11032014_2.pdf

En forskergruppe (Johan Rockström, Owen Gaffney m.fl.) har i "A roadmap for rapid decarbonization" fremlagt et andet bud på en CO₂-pris, som vil være forenelig med Parisaftalens mål. Forskerne anbefaler, at en CO₂-pris i 2020'erne skal indbefatte alle drivhusgasser, og et ton koste minimum 40 euro (50 dollars). Denne pris skal løbende stige og overstige ca. 320 euro (400 dollars) inden 2050.

Forslag 20: Biomasse med omhu

Vi skal planlægge brugen af biomasse, så den ikke bliver "den nye olie", når hele verden de kommende årtier skal omstille fra fossil energi. Skift fra kul til biomasse er ofte den lette løsning, men låser os reelt fast til en fortsat forbrændingsteknologi og en afhængighed af endnu en ressource, der vil være knap, hvis vi ikke i hele verden sætter høje krav til produktionen af biomassen i forhold til klima, miljø og natur. Fast biomasse skal derfor reguleres klogt og bruges med omhu, og biomasse skal ikke fremmes via afgiftsfritagelse som i dag.

Forslag 20a: Biomassestrategi

Der skal udarbejdes en biomassestrategi for Danmark. Vi skal finde ud af, hvad vi vil bruge biomassen til, og hvor meget den skal fylde i vores energiproduktion. Alternativet ønsker at nedsætte et uafhængigt biomasseudvalg, der får et halvt år til at udarbejde en strategi med det sigte, at biomasse skal fylde så lidt som muligt i energiproduktionen i 2030.

Forslag 20b: Afgift på fast biomasse i fjernvarmeanlæg

Fast biomasse i fjernvarmeanlæg skal pålægges en vis afgift, der indplacerer disse brændsler prismæssigt lige under de fossile brændsler, men over vind, sol og geotermi, så store varmepumper i fremtiden bliver det oplagte valg.

Den nuværende afgiftsfritagelse af biomasse er skævvridende og tilskynder til en større anvendelse af biomasse, end det er samfundsøkonomisk fordelagtigt og klimamæssigt forsvarligt. Alternativet mener – ligesom Klimarådet – at afgifts- og tilskudssystemet ikke bør favorisere biomasse frem for andre alternative energikilder, da favoriseringen gør det privat- og selskabsøkonomisk fordelagtigt at anvende biomasse, selvom der findes et samfundsøkonomisk billigere alternativ.

Forslag 20c: Afgift på fast biomasse i private ovne

Fast biomasse i private ovne skal afgiftspålægges via en varmemåler på ovnen efter en progressiv kurve, så de billigt kan bruges til hygge, men ikke kan betale sig som primær opvarmningskilde.

Fast biomasse er primært brug af træpiller og træflis i den danske energiforsyning. I 2020 vil næsten 2/3 af det, vi kalder "vedvarende energi" være produceret på baggrund af fast biomasse⁸. Både i Danmark og internationalt ser vi disse år en enorm stigning i forbruget af fast biomasse i energiproduktionen som led i omstillingen væk fra fossil energi. Fast biomasse opgøres som CO₂-neutralt, fordi man har besluttet at gøre sådan i EU, men er det reelt ikke. I modsætning til blandt andet sol og vind kan brugen af fast biomasse, når den ikke produceres bæredygtigt, føre til enorme CO₂-udledninger, hvis eksempelvis hele skovområder (som i USA og Canada) fældes med det formål at producere træpiller.

⁸ <https://ens.dk/ansvarsomraader/bioenergi/fast-biomasse>

Forslag 21: Begræns brugen af flydende biomasse

Flydende biomasse skal begrænses i udbygningen og primært bruges til flybrændstof og andre særlige anvendelser, hvor andre vedvarende energikilder ikke umiddelbart kan benyttes. På længere sigt forventer vi, at flydende biobrændstoffer kun skal benyttes i begrænset omfang.

Flydende biomasse produceres i dag i høj grad fra raps og andre afgrøder. Olien presses ud af afgrøden og raffineres til eksempelvis biodiesel. Den samlede miljøbelastning ved denne proces er ret høj og konkurrerer samtidig med elbilomstillingen, som er den teknologi, der for alvor skal sikre omstillingen i transportsektoren. Flere og flere processer bliver bedre til at udnytte forskellige organiske affaldsfraktioner til at lave flydende biobrændstoffer, men der er stadig tale om en omstilling, som bør benyttes dér, hvor elmotoren endnu ikke har potentiale for at erstatte forbrændingsmotoren. Netop derfor foreslår Alternativet et begrænset fokus på og udbredelse af biobrændstoffer i fremtidens samfund.

OMBYGNING AF ENERGISYSTEMET

Energisystemet er under ombygning. Den bæredygtige omstilling kalder på en anderledes struktur, hvor vi går fra et system baseret på få fossile kilder og værker til et system baseret på flere forskellige vedvarende kilder og bærere. En af de vigtigste udfordringer er i den forbindelse at sikre, at det bliver lettere at lagre energien, der produceres fra bæredygtige kilder, og at det bliver lettere at integrere energien herfra i varme- og transportsektorerne. Begge dele bør indgå i udformningen af den næste energiaftale.

På nogle områder er Danmark forholdsvis langt med ombygningen af vores energisystem. Andre steder er der dog brug for nye og bedre indsatser. Det gælder blandt andet de dele af fjernvarmenettet, som stadig er dimensioneret til, at varmen produceres på et værk midt i området og fordeles envejs ud fra dette punkt.

Alternativet ønsker især at fremme effektive varmepumper i alle afskygninger, når vi bygger fremtidens energisystem. Det betyder også, at vi vil dæmpe investeringer i anlæg til fast biomasse. Derudover bør der fastsættes en slutdato for brugen af fast biomasse i fjernvarmen.

Forslag 22: Fremme af varmepumper

For at få flere varmepumper i fjernvarmen foreslår Alternativet at halvere elafgiften permanent for de kollektive elvarmepumper (dvs. fra 40 til 20 øre/kWh). Derudover ønsker vi at fjerne dobbeltbeskatningen af overskudsvarme, fritage overskudsvarmen fra varmeforsyningslovens prisbestemmelser samt sikre afgiftsfrihed for de virksomheder, der vil forære varmen væk.

Forslag 23: Omkostningsægte eltariffer

For at få flere varmepumper i fjernvarmen foreslår Alternativet at revidere elnettatarifferne. Ved at gøre eltariffer for fjernvarmen omkostningsægte, vil betaling for transport og levering af energien komme til at afspejle den reelle omkostning, som fjernvarmeselskaberne giver anledning til.

Forslag 24: En milliard kroner til implementering af varmepumper

Ved at gøre det nemmere og mere fordelagtigt at energirenovere sit hus kan vi styrke det private incitament til at vælge varmepumper frem for pillefyr. Problemet for de individuelle varmepumper er i høj grad, at det bliver uforholdsmæssigt dyrt at opvarme et hus alene på varmepumpe, hvis ikke huset er energioptimeret. Alternativet foreslår, at der afsættes knap en milliard i perioden 2018 – 2021 til implementeringen af individuelle og kollektive varmepumper.

Forslag 25: Bedre udnyttelse af overskudsvarme

Alternativet vil arbejde for at fremme brug af industriel overskudsvarme og varmepumper med varmelagre. Overskudsvarmen fra datacentre skal udnyttes til fjernvarmeformål. Beskatningen af overskudsvarme fra industri og handel mm. skal ændres, så vi udnytter overskudsvarmen bedre end i dag.

Udvikling og eksport af teknologi til varmegenvinding er et område i vækst for dansk industri. For at sikre eksport af dansk teknologi til varmegenvinding er Danmark nødt til at have velfungerende og opdaterede regler for varmegenvinding, så det danske energisystem derved kan bruges som et udstillingsvindue. Hertil udgør afgiftssystemet i dag en barriere. Derfor foreslår Alternativet følgende:

⁹ Ingeniøren, januar 2017: <https://ing.dk/artikel/mindst-85000-huse-kan-opvarmes-overskydende-varme-industrien-192199>

Forslag 25a: Elafgiften til opvarmningsformål skal sænkes

Elafgiften til opvarmningsformål skal sænkes permanent til 4 kr./MWh (EU's minimumsafgift, ensartet), hvis der samtidig betales overskudsvarmeafgift på hele varmemængden. På den måde kan overskudsvarmen udnyttes som energikilde, hvilket reducerer forbruget af fossil energi og øger energieffektiviteten.

Forslag 25b: Gør det attraktivt for supermarkeder at udnytte overskudsvarmen

Det skal være økonomisk rentabelt for supermarkeder at udnytte overskudsvarmen til eget forbrug. Derfor foreslås det, at supermarkeder afgiftsfritages for den varme, de selv bruger. Til gengæld skal de beskattes af den overskudsvarme, de sælger. Samtidig skal der gradvist indføres en afgift på procesenergi til køleprocesser.

Forslag 25c: Det skal være nemmere for mindre anlæg at udnytte overskudsvarmen

Vi skal indføre en bagatelgrænse i reglerne for overskudsvarmeafgiften samt en lempelse af Energitilsynets indrapporteringskrav (priser, budgetter og regnskaber) for mindre leverandører. Sådan sikrer vi, at det lokale supermarked får udnyttet overskudsvarmen til gavn for nærmiljøet. Der er brug for enkle regler, gennemsigtighed og bedre mulighed for at sælge overskudsvarme til fjernvarmesystemet.

Der er potentiale for næsten at fordoble fjernvarmeforbruget i Danmark fra overskudsvarme⁹. Der er også et stort potentiale for at udnytte overskudsvarme genereret fra nye datacentre, som er enorme energiforbrugere, og som derfor skaber behov for nye måder at benytte overskudsvarmen fra produktionen. Ikke kun datacentre er dog en mulighed for at udnytte overskudsvarme. I Danmark har vi 2700 supermarkeder, som kan udnytte overskudsvarme direkte. 50 procent er knyttet til et fjernvarmesystem, og derfor kan ca. 1350 supermarkeder levere overskudsvarme fra deres køleanlæg til fjernvarmenettet. For supermarkederne vil den øgede værdi ved udnyttelsen af overskudsvarme ifølge Danfoss i gennemsnit være 375.000 kr. pr. år.

Forslag 26: Bornholm som energitestzone

Nye teknologier og løsninger bliver en del af fremtidens energisektor. Allerede nu vinder nye digitale og markedsbaserede løsninger frem, hvilket på en og samme tid styrker konkurrencemulighederne for danske virksomheder og udfordrer de eksisterende rammebetingelser. For at styrke Danmarks position som et energiteknologisk pionerland har Energikommissionen anbefalet, at der skabes bedre muligheder for at eksperimentere med nye løsninger i en afgrænset zone og et afgrænset tidsrum. Den zone ønsker Alternativet at oprette på Bornholm, som skal gøres til en test-zone for smarte energiløsninger, hvor løsninger kan testes under alternative rammebetingelser. Der skal i den forbindelse lægges vægt på:

- Zonen skal etableres som en åben platform med åben adgang for alle aktører, herunder løsningsleverandører, energiselskaber, myndigheder og universiteter.
- Zonen skal have en stærk national forankring i den danske energiindustri og energisektor gennem PowerLabDK samarbejdet.
- Zonen skal drives og driftes efter principperne i Green Labs DK-ordningen, som Bornholm allerede er en del af.

¹⁰ https://ida.dk/sites/default/files/energibesparelser-i-erhvervslivet_april2009_0.pdf

REDUKTION AF ENERGIFORBRUGET

Omstillingen til et fossilfrit samfund kræver, at alle sektorer finder måder at nedbringe deres klimabelastning: Energisektoren, transportsektoren, landbruget, bygningerne mv. Særligt omstillingen af energisektoren vil indebære en massiv elektrificering af samfundet og dermed også en stigning i elforbruget. Af samme grund bør vi indrette vores energisystem, så det kan håndtere store mængder fluktuerende energi og levere stabil energi døgnet rundt, året rundt.

Energibesparelser bliver helt centrale i omstillingen. Det gælder såvel erhverv som private boliger. Heldigvis er der store besparelspotentialer, der kan indfries med de rette incitamenter, regler og investeringer. Reduktion af det samlede energiforbrug kan desuden mindske presset på energisystemet.

Som samfund skal vi investere seriøst i bæredygtig infrastruktur og vedligeholdelse, der styrker brugen af grøn energi, som skal lagres, transporteres og omdannes. Men energi – selvom den er grøn – er langt fra gratis. Derfor skal vi samtidig reducere vores energiforbrug. Det sidste skal tage afsæt i to særligt vigtige indsatsområder:

1. Energieffektivisering i bygninger

Bygninger står for 40 procent af Danmarks energiforbrug. Hvis Danmarks samlede energiforbrug skal reduceres, er det derfor oplagt at kigge på vores bygningsmasse og fremme tiltag, der understøtter en seriøs bæredygtig omstilling.

Forslag 27: Bedre energimærkning af private husstande og bæredygtig ejendomsbeskatning

For at styrke incitamenterne for private til at energirenovere, foreslår Alternativet at justere og relancere energimærkningen af private husstande, så den understøtter en bæredygtig og gradueret ejendomsbeskatning baseret på energimærket. Et A-mærket hus vil således skulle betale en lavere skat end et D-mærket hus. Hvis man gennemfører energirenoveringer, der forbedrer husets energimærke, sparer man altså ikke bare på energiforbruget, men også på ejendomsbeskatningen. For at imødekomme en social slagside ved forslaget, skal ordningen kombineres med en støtteordning til renovering af huse med lave energimærker i lavprisområder.

Forslag 28: Ændringer i bygningsreglementer og lokalplaner

Efterhånden som bygninger bruger mindre energi, stiger betydningen af indlejret energi i byggematerialer. Der er tradition for i Danmark, at der anvendes store mængder af energitunge materialer som eksempelvis beton og tegl i produktionsfasen. Alternativet ønsker at fremme brugen af mere bæredygtige materialer, herunder træ, som ikke bare har et lavt energiforbrug, men som også lagrer kulstof i den tid, huset står. Bygningsreglementet favoriserer i dag beton og tegl, og langt de fleste lokalplaner indeholder bestemmelser om tegl som byggemateriale. Derfor foreslår vi, at der åbnes op for mere træ i dansk byggeri og renovering via ændringer i bygningsreglement og lokalplaner.

2. Erhvervslivets energieffektivisering

Erhvervslivet klimabelastning skal reduceres betydeligt. Størstedelen af danske virksomheder er små og mellemstore, og derfor vil vi ikke opsætte et kvantitativt mål for energibesparelser i erhvervslivet som sådan (IDAs rapport fra 2009 viser fx et bredt potentiale på 30 – 75 procent¹⁰), men i stedet præsentere en række forslag til energibesparelser i små og mellemstore virksomheder (SMV).

¹⁰ Ifølge Helle Thorning-Schmidt i regeringens Klimaplan 2013: <http://ecocouncil.dk/documents/publikationer/1556-140502-energibesparelser-i-smv-rev5/file>

Forslag 29: Energibesparelser i SMV'ere

De fleste større virksomheder ved godt, at energibesparende investeringer giver både innovation og forbedret konkurrenceevne. Men det halter med energispareindsatsen hos de små og mellemstore virksomheder, som i EU's definition er 99 procent af danske virksomheder. De er i sagens natur meget forskellige, og mange af dem er for små til at have fokus på og ekspertise til for alvor at reducere energiforbruget. Ikke desto mindre er potentialet for energibesparelser stort hos SMV'erne. Derfor skal energibesparelser i SMV'ere gøres mere rentable, og barriererne for energibesparelser skal fjernes. Det skal være langt nemmere at gennemføre energibesparelser, end det er i dag.

Udover de samfundsmæssige og privatøkonomiske fordele, som energibesparelser giver, medfører de også innovation og jobskabelse: Innovation i form af samarbejde om indsatsen hos brancheorganisationer, rådgivere, leverandører, installatører mv. Jobskabelse i form af øget beskæftigelse hos håndværkere mfl. Et skøn er, at der kan skabes omkring 900-1000 job ved energieffektiviseringer i SMV'ere, mens forslagene nedenfor vil give en indtægt (i sparet energiomkostning mm.) på ca. 500 mio. kr¹¹.

Alternativet foreslår, at man gør følgende for at få gang i SMV'ernes energibesparelser:

Forslag 29a: Simple og effektive planer for SMV'erne

Hvis energispareindsatsen skal være succesfuld, skal den være simpel. De fleste har ikke den store viden eller særligt fokus på energibesparelser, mens der heller ikke er økonomiske incitamenter. Derfor skal SMV'ere kunne få simpel rådgivning, der både identificerer potentialer for energibesparelser samt indsatser, der kan realisere dette potentiale. Energistyrelsens Energisparesekretariat, som blev nedlagt ved årsskiftet 2017/18, har udviklet forskellige analyser og hjælpeværktøjer samt gennemført kampagner målrettet specifikke sektorer. Det foreslås, at der afsættes 5 mio. kr. årligt til oprettelse og drift af et nyt sekretariat, som kan fortsætte Energisparesekretariatets indsats.

Forslag 29b: Mindsket refusion af elafgift i handels- og serviceerhverv

Ved at mindske refusionen sikrer vi, at der er god økonomi i at gennemføre energibesparelser, fordi det økonomiske incitament vil øges. Tilbagebetalingstiden for energieffektiviseringstiltag vil i så fald næsten blive halveret, og ifølge den tidligere regerings "Klimaplan 2013" vil elforbruget i handels- og servicesektoren kunne reduceres med 20 procent, hvis vi ophører med at refundere elafgiften.

Når elafgiften ikke refunderes, øges det økonomiske incitament til at gennemføre energibesparelser, og det vil betyde, at tilbagebetalingstiden for energieffektiviseringstiltag næsten halveres. Det gælder også, selvom afgiften tilbageføres – blot dette ikke står i forhold til energiforbrugets størrelse. Ophør af refusion af elafgift antages i den tidligere regerings "Klimaplan 2013"-virkemiddelkatalog at få betydelig effekt på elforbruget i handels- og servicesektoren med en samlet reduktion på 20 procent i 2020. Den mindskede refusion skal i øvrigt omfatte hele handels- og serviceerhvervet, ikke kun SMV'ere, for ikke at betyde konkurrenceforvridning.

Forslag 29c: Tilskud til energieffektivisering

Alternativet foreslår, at der etableres en tilskudspulje på 100 mio. kr. om året i fem år til energieffektivisering hos de mere energitunge SMV'ere som eksempelvis fremstillingsvirksomheder.

¹² <https://www.altinget.dk/energi/artikel/greenpeace-stroemslugende-datacentre-kan-bremse-den-groenne-omstilling>

Forslag 29d: Uddannelse af installatører og andre håndværkere i energibesparelser

Mindre virksomheder mangler viden om deres muligheder og vejledning om, hvordan de bedst realiserer energibesparelserne. Derfor støtter de sig typisk til installatører og håndværkere, der kommer i virksomheden – og derfor foreslår Alternativet, at grunduddannelserne af disse personer skal fokusere mere på energirenoveringer og -besparelser i SMV'ere.

Forslag 29e: Erhvervslejekontrakter med fokus på energi

Mange SMV'ere bor til leje med aftale om, at udlejer leverer varme, ventilation, køling mm. Derfor har hverken ejer eller lejer motivation for at investere i energirenovering. Det er et problem for den grønne omstilling. Alternativet foreslår derfor, at der skal udvikles en standard for erhvervs-lejekontrakter som motiverer begge parter til at investere i energiforbedringer.

Forslag 29f: Styrkelse af den kommunale energiindsats

Kommunerne spiller en central rolle i forhold til at få de små og mellemstore virksomheder til at spare på energien. De små og mellemstore virksomheder tænker typisk lokalt og lader sig ofte inspirere af eksempelvis kommunale klimavisioner eller fælles, lokale fortællinger. Det foreslås i den forbindelse, at der afsættes 10 mio. kr. til udvikling af kampagnematerialer mm., som kommunerne kan benytte lokalt. Disse materialer kan evt. udvikles i et samarbejde mellem kommunerne og ovennævnte Energisparesekretariat.

Forslag 30: Datacentre skal forsynes af vedvarende energi

Flere datacentre vil blive etableret på dansk jord de kommende år. Det kan – hvis vi planlægger det ordentligt – gøre Danmark til en højteknologisk og innovativ højborg, der udvikler fremtidens datacenterløsninger. Men det kræver, at vi sikrer, at datacentrene ikke leder til øget klimabelastning.

Datacentrene vil forøge energiforbruget betydeligt. Når nye datacentre kommer til Danmark, skal det forøgede elforbrug (Energinet.dk forventer et øget elforbrug på omkring 3,6 TWh allerede fra 2023 som konsekvens af de nye datacentre) modsvares af yderligere udbygning med vedvarende energi (VE). Det øgede elbehov – også med afskaffelsen af PSO-ordningen – vil blive forsynet med fossilt produceret el, hvis ikke vi allerede nu planlægger en VE-udbygning, der modsvares merforbruget. Ifølge Greenpeace vil datacentrenes øgede elforbrug kræve en udbygning med vindkapacitet, som, i forhold til den nuværende installerede mængde, betyder en forøgelse på 15-22 procent¹².

Alternativet mener, at merforbruget fra datacentre skal komme fra VE-kilder. Staten må indgå i en dialog med de respektive selskaber, der blandt andet vil til Danmark pga. vores høje andel af vedvarende energi, om, hvem der skal investere i VE-udbygningen, så der udvikles en klar plan for, hvordan energiforbruget fra datacentres modsvares af VE-udbygning. Om det er staten eller datacentrene selv, der sørger for den modsvarende VE-udbygning, er for os ikke afgørende, så længe klimaet ikke belastes af datacentrenes energiforbrug, og så længe det ikke indebærer, at strømmen til landets øvrige energiforbrugere kommer fra fossile kilder.

Forslag 31: Effektiv og klog kuludfasning

Kul skal være helt ude af dansk energiproduktion senest i 2028. Vi skal undgå, at Nordjyllandsværket og Fynsværket går fra kul til biomasse, hvilket kan ske, hvis vi politisk sætter et årstal for tidligt. Kuludfasning i 2028 er tilpas tid til at sikre, at værkerne går direkte til fx store varmepumper. Når alle værker har omstillet væk fra kul, bør man enten principielt én gang for alle lukke lovgivningen for kulkraft på dansk jord eller hæve kulafgiften, så den ligger højere end biomasseafgiften. Det er vigtigt at undgå en unødigt omstilling til biomasse på de store

¹² Se bilag 1 her for liste over virksomheder forliget til at indberette klimabelastning: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=128761#K2>

kraftvarmeverker, da biomassen kun i begrænset omfang skal anvendes og kun som supplement til vedvarende energikilder, som skal være rygraden i energiproduktionen. Hvis værkerne går fra kul til biomasse, vil det forsinke omstillingen til vedvarende energi.

Forslag 32: Genindfør PSO-afgiften

Med afskaffelsen af PSO-ordningen fik erhvervslivet en samlet skattelettelse over de næste 10 år på mere end 44 mia. kr. Det betyder, at store dele af dansk erhvervsliv ikke betaler for deres klimabelastning, og at regningen i stedet betales af skatteborgerne via finansloven – hvilket er i strid med EU's anbefalinger.

For at sikre det langsigtede, stabile økonomiske grundlag for den grønne omstilling vil Alternativet genindføre en PSO-ordning i en justeret form, der er i overensstemmelse med EU's regler. Afskaffelsen af PSO-ordningen var primært en spareøvelse for erhvervslivet og et opgør med princippet om, at de, der forbruger mest, selvfølgelig skal betale mest. Genindførelsen af en justeret PSO-ordning vil sikre, at den grønne omstilling igen delvist finansieres over elregningen, således at vi genskaber en sammenhæng mellem omstillingen og elforbruget og hermed incitamentet til energieffektivitet og elforbrug med omtanke.

Forslag 33: Gennemsigtighed om klimabelastning

Større virksomheder¹³ skal forpligtes til at offentliggøre deres klimabelastning. Alternativet ønsker at genindføre en forsimplet udgave af Grønne Regnskaber, der fokuserer på virksomhedens drivhusgasudledning. Den brede offentlighed skal have adgang til information om virksomhedernes samlede klimabelastning, og større virksomheder skal forpligtes til at udarbejde grønne regnskaber.

KLIMAIVENLIG TRANSPORT

Selvom Danmarks samlede CO₂-udledning er faldet siden 1990, er den i samme periode steget i transportsektoren, som tegner sig for over en tredjedel af den samlede udledning. Derfor er der behov for at sætte voldsomt skub i udviklingen af klimavenlige transportløsninger for at nå vores klimamål.

Transportsektoren kommer til at gennemgå en af de største og mest radikale forandringer de kommende år. Fossil energi skal udfases, elbilen skal for alvor ud på vejene, og generelt kommer elmotoren til at overtage flere og flere typer af køretøjer. Selvkørende biler og busser testes allerede nu i mange lande og forventes gradvist at blive en del af samfundet de næste 10-20 år. Opdelingen imellem privat og offentlig transport kan forventes at blive mere udvisket, fordi færre og færre har behov for at eje transportmidler. Samtidig vil introduktionen af mere klimavenlige systemer og brugervenlige løsninger, som eksempelvis roadpricing, fremme en bæredygtig udvikling, der både nedbringer trængsel og luftforurening og sikrer fremkommelighed, mobilitet og samkørsel.

Forslag 34: Stop for salg af nye fossilbiler i 2025

Den grønne omstilling skal gennemføres på alle niveauer af samfundet. Derfor er det helt naturligt, at vi løbende frem mod 2025 skifter vores forurenende benzin- og dieselbiler ud med eksempelvis elbiler, der kan køre på grøn strøm. Forslaget skal derfor følges op af andre forhold, der gør elbiler mere attraktive for forbrugerne – også fra et økonomisk perspektiv ved for eksempel at fjerne afgiften på el- og brintbiler.

Forslaget betyder ikke, at benzin- og dieselbiler bliver forbudte, men at køb og import af nye benzin- og dieselbiler stoppes fra 2025. Andre lande er allerede i gang med at indføre lignende politikker. I Norge lyder et lignende forslag, at alle nye biler og varevogne skal være udledningsfrie (zero emission) i 2025, mens man i Oslo vil have byens centrum helt fri for privatbiler i 2019. Også i Holland vinder ideerne indpas, og det hollandske Arbejderpartiet har blandt andet foreslået et totalt forbud for både benzin- og dieselbiler fra 2025. Indien har som mål, at alle nye biler efter 2030 skal være elektriske og i Frankrig vil man stoppe for salget af diesel- og benzinbiler i 2040.

Forslag 35: Fjern afgiften på el- og brintbiler

Flere elbiler på vejene vil hjælpe Danmark på vej mod målet om at blive fossilfri samt nedbringe forureningen. Det er vigtigt, at staten kraftfuldt begynder at understøtte elbilsmarkedet, hvorfor vi vil fritage el- og brintbiler for registreringsafgift. Salget af elbiler er gået i stå pga. "stop & go" politikken og den usikkerhed markedet oplever. Der er brug for langsigtede rammer og stabilitet på markedet og dermed en afgiftsfritagelse indtil vi har indført en teknisk baseret afgift med afsæt i bl.a. bilens CO₂-udledning. Derudover bør man arbejde med at udbygge og forbedre forholdene for elbilsejere, for eksempel ved at give mulighed for gratis parkering i visse byområder.

Forslag 36: Fuldbilsrabat og gratis elbiler over Storebælt

Hvis vi skal tage klimaudfordringen og den grønne omstilling seriøst, er der brug for at reducere CO₂-udslippet fra transportsektoren. Men der er også brug for, at vi gør det lettere at vælge bæredygtige løsninger til. Derfor foreslår Alternativet at fjerne broafgiften på Storebæltsbroen for elbiler og halvere prisen for fyldte biler. Rabatterne forslås finansieret ved at udskyde tilbagebetalingstiden på Storebæltsbroen med tre år.

Forslag 37: Grøn firmabilskat

Incitamentet til at vælge en elbil frem for en fossilbil skal være større. Derfor foreslår Alternativet nu, at firmabilskatten sænkes fra 25 procent af bilens værdi til 10 procent for elbiler og 15 procent for opladningshybridbiler. For benzin- og dieselbiler skal firmabilskatten fortsat beregnes som 25 procent af de første 300.000 kr. og 20 procent af værdien over 300.000 kr.

Firmabiler er en vigtig del af bilmarkedet fordi mange større biler starter som firmabiler og efterfølgende bliver købt brugt af de danske familier. Branchen anslår at 80 procent af leasede biler, herunder firmabiler, kører videre i Danmark når leasingselskaberne sælger dem, typisk når de er 3-4 år gamle. Forslaget vil derfor være med til at sikre 1) at firmabiler som kører mange kilometer bliver grønnere (det er godt for klimaet) og 2) at danske familier får bedre mulighed for at købe en brugt grøn bil.

Samtidig ser vi fra andre lande, at netop en grøn firmabilbeskatning har fået gang i elbilmarkedet. Så modernisering af den danske firmabilbeskatning vurderes at være et rigtigt effektivt virkemiddel. Samtidig er provenutabet for staten begrænset. Skatteministeriet har således beregnet, at det vil koste 15 mio. kr. for 500 elbiler med ovenstående nedsættelse af firmabilbeskatningen. Dette var ift. den tidligere registreringsafgift. Efter denne er ændret i efteråret 2017 er tiltaget blevet billigere, og Dansk Elbil Alliance vurderer, at det i dag ligger på 10 mio. kr. for 500 elbiler.

Forslag 38: Sænk elafgiften for elbiler

For at fremme omstillingen til el i vejtransporten – og for at forenkle de eksisterende regler – foreslår Alternativet, at alle former for vejtransport fritages for elafgift til udgangen af 2023 (på samme måder som elbusserne er fritaget for elafgift). I 2023 skal ordningen evalueres og eventuelt videreføres.

Forslag 39: Udbredelse af ladestandere til elbiler

Elbilmarkedet står over for et større gennembrud, fordi nye og forbedrede ladestandere snart rammer markedet. Men i dag kan det koste op til 1,5 mio. kr. for virksomheder at opstille seks ladestandere. Derfor foreslår Alternativet, at der oprettes en pulje på 30 mio. kr., der skal bruges til at betale for det tilslutningsbidrag, som i dag skal betales, når man opsætter ladestandere. Sådan kan staten fremskynde opsætningen af de nye hurtige ladestandere, der for alvor kan få gang i elektrificeringen af bilparken.

Forslag 40: Ladestandere til elbusser

En del kommuner overvejer at skifte fra dieselbusser til elbusser i den kollektive transport. Ikke desto mindre er det også her et problem, at tilslutningsbidraget gør det relativt dyrt at blive tilsluttet til elnettet, fordi det gør elbusser mindre attraktive end dieselbusser.

Alternativet foreslår, at der gives mulighed for, at staten betaler for tilslutningen af elbusser til elnettet. Hvis der også her afsættes 30 mio. kr. til elbusser, ville det række til mellem 20 og 30 busruter. Der er 32 busruter som kører gennem Københavns Kommune så det er ikke et ubetydeligt bidrag.

Forslag 41: Højere fradragsgrænse for benzin- og dieselbiler

Vi foreslår en højere fradragsgrænse for benzin- og dieselbiler indtil der er indført en teknisk afgift, hvor man betaler for bilens forurening. Vi mener, at man i første omgang bør hæve grænsen for, hvornår biler får fradrag i registreringsafgiften, således at den kun omfatter biler, der som minimum er i energiklasse A++. Med de nuværende klassificeringer vil det betyde, at grænsen hæves til ca. 25,2 km/l for benzin og til 28,1 km/l for diesel. Samtidig hæves tillægget for biler, der kører under grænsen, til 6.000 kr. pr. km. under grænsen. Ændringen af grænsen forventes at medføre et merprovenu på omkring 1 mia. kr. om året.

Forslag 42: Fossilfri vej- og søtransport i 2025

Den kollektive vej- og søtransport skal være fossilfri senest i 2025. Der skal laves en strategi for elektrificering af banen, og der skal investeres i rammerne for den kollektive trafik.

Forslag 43: 200 mio. kr. til cyklismen

Gode ruter i naturen samt flere cykelstier og supercykelstier kan binde områder bedre sammen, reducere luftforurening, styrke folkesundheden og øge turismen. Alternativet er glade for, at der i det seneste transportforlig blev øremærket penge til at forbedre cyklismen. Desværre udløber det nuværende forlig allerede i 2020, hvilket skaber usikkerhed om cykelpuljens fremtid. Vi foreslår derfor, at puljen gøres permanent fra 2020 og de kommende årtier frem, og at den udvides med 50 millioner kr. ekstra årligt.

Forslag 44: Højere brændstofsafgifter

Det er vigtigt for den grønne omstilling af transportsektoren, at det bliver lettere og mere attraktivt at benytte klima- og miljøvenlige transportmidler, fx kollektiv trafik, elbiler eller cykler. Ligeledes er det vigtigt, at vi gør det dyrere at øgelægge og forurene vores gælles natur, klima og luft. Derfor foreslår Alternativet endnu engang at hæve brændstofsafgifterne: Benzinafgift skal hæves fra 4,61 kr./lt. til 6 kr./lt. mens dieselafgift skal hæves fra 3,5 kr./lt. til 4,32 kr./lt.

Forslag 45: Miljø- og klimaafgift

Både Tyskland og Sverige har allerede miljø- og kørselsafgifter for lastbiler. Alternativet foreslår en tillempet tysk ordning i Danmark for køretøjer over 7,5 tons, men dækkende alle veje.

Forslaget ventes at give et merprovenu på 1 mia. kr. med start fra 2019. Samtidig vil vi indføre en klimaafgift på flyrejser på 80 kr. pr. flyvning fra danske lufthavne, fordi billige flyrejser er dyrt for klimaet og giver et stort minus på den grønne bundlinje.

Forslag 46: Alle indenrigsfly skal være eldrevne i 2040

Alternativet ønsker en gennemgribende grøn omstilling af hele Danmark. Det gælder naturligvis også luftfarten, som udleder store mængder drivhusgasser, der bidrager til at forværre den klimakrise, vi allerede befinder os i. På EU-plan er udledningen af drivhusgasser fra luftfart eksploderet med ikke mindre end 87 procent mellem 1990 og 2006. Derfor foreslår vi, at Danmark tager ansvar og stiller krav om, at alle danske indenrigsfly flyver på el senest i 2040. Generelt set er udledningen fra korte flyvninger i dag langt højere end de er for langdistanceflyvninger. Visse beregninger viser, at udledningen er over dobbelt så stor for korte flyvninger, hvorfor det er oplagt at sætte ind med politiske krav her.

Forslag 47: Lavere afgifter for biogas

Afgiften for brug af biogas i transporten skal reduceres, så biogas og diesel bliver ligestillet. Det betyder i praksis, at afgiften skal sættes til 265 øre eller lavere for at biogassen kan blive et økonomisk attraktivt valg, sammenlignet med diesel. Biogas udgør ifølge Energistyrelsen den samfundsmæssigt mest optimale måde at reducere CO₂-udledningen i den tunge transport og er et godt redskab til at fortrænge fossile brændsler i transportsektoren.

Forslag 48: Roadpricing

Roadpricing kan være et effektivt middel til at reducere trængsel og CO₂-udledning fra trafikken. Alternativet ønsker at indføre landsdækkende roadpricing i Danmark, fordi det er fornuftigt at indregne de negative samfundsmæssige omkostninger ved biltrafikken i en takststruktur, der fungerer efter forbrug og også justeres i forhold til trængsel. Det er kun rimeligt, at vi som enkeltindivider betaler for den forurening, vi vælger at påføre Jorden – både trængsels-, miljø- og klimaomkostninger. Vi skal gennemføre et fuldskalaforsøg med landsdækkende roadpricing med henblik på at sikre en grundig og velgennemtænkt implementering.

LANDBRUG

Ifølge Klimarådet vil regeringens målsætning om at blive et lavemissionssamfund i 2050 ikke kunne opfyldes uden væsentlige reduktioner af landbrugets samlede drivhusgasudledninger. Derfor er det for Alternativet en bunden opgave at hjælpe dansk landbrug til at blive mere klimavenligt.

Ikke mindst er det afgørende, at vi hurtigst muligt reducerer landbrugets høje drivhusgasudledning, og at vi derudover får bedre styr på de problemer, der knytter sig til både det konventionelle og det økologiske landbrugs klimabelastning. For eksempel kan vi som samfund ikke blive ved med at ignorere klimabelastningen fra den animalske produktion, som udgør en væsentlig barriere for den grønne omstilling. Udover at reducere produktionen af dyr markant, vil vi bl.a. arbejde for, at fødevareprodukters klimabelastning i langt højere grad indgår i prissætningen af varerne.

Landbruget skal transformeres fra en drivhusgasudledende industri, til et drivhusgasneutralt og kulstofopbyggende erhverv. Det kræver, at landbrugerne ændrer deres dyrkningsmetoder: Her er reduceret jordbearbejdning og robuste og strukturopbyggende sædskifter gode eksempler

¹⁴ Se "Vejledning i samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger", Finansministeriet august 2017: file:///C:/Users/altthea/Downloads/Vejledning%20i%20samfundsøkonomiske%20konsekvensvurderinger_web.pdf

på, hvordan man kan dyrke landbrug med en mindre klimabelastning. Andre virkemidler er at skubbe balancen imellem kødproduktion og planteproduktion samt at udtage dyrkningsegnede arealer til naturpleje eller decideret skovrejsning.

I en kommende energiaftale bør Folketinget som minimum kunne blive enige om at indføre nogle mekanismer, der sikrer, at landbruget kommer ind i klimakampen. Der er brug for en klimastrategi for landbruget, der opstiller et konkret mål for, hvor langt den grønne omstilling af landbruget skal være i 2030. I den forbindelse bør landbrugsministeren og klimaministeren årligt orientere offentligheden om, hvordan det går med at nedbringe klimabelastning fra dansk landbrug. Alternativet har tidligere lanceret en samlet plan for en miljømæssig, social og økonomiske omstilling af landbruget, der leder mod en langt mere klimavenlig fødevareproduktion. Se udspillet "Bæredygtigt Landbrug" her:

<https://alternativet.dk/application/files/6515/2032/8023/baeredygtigtlandbrug.pdf>

LAVERE DISKONTERINGSRENTE

Diskonteringsrenten er en beregningsteknisk rentesats, som Finansministeriet fastsætter. Den bruges bl.a. til at beregne den samfundsøkonomiske rentabilitet af store anlægsarbejder, fx vej- og broprojekter, fjernvarmeudbygning eller vindmølleparker. På baggrund af diskonteringsrenten beregner man, hvad der kan betale sig at udføre i dag, og hvad det bedre kan betale sig at vente med. Når diskonteringsrenten er 4 pct., betyder det, at de beregninger man ender med ikke er fordelagtige for langsigtede klima- og energiinvesteringer, fordi tidshorisonten her er en anden. Det skyldes, at fordelene ved handle nu og understøtte en bæredygtig omstilling, ofte først viser sig over en længere årrække.

På mange måder udstiller diskonteringsrenten, at der brug for politisk handling, der sikrer hensynet til generationskontrakten. For jo højere rente, jo mindre betydning tillægges det, der først sker om flere årtier – jo lavere vægter vi altså efterkommernes levevilkår.

Forslag 49: Sænk diskonteringsrenten for fremme bæredygtige investeringer

En lav diskonteringsrente er afgørende for den grønne omstilling, fordi den kan fremme mere bæredygtige investeringer. Derfor skal den øjeblikkeligt sænkes fra de nuværende 4 pct.¹⁴ til 3 pct. og derefter nedtrappes og ende på højst 1 procent om 100 år.

FINANSMINISTERIETS ANBEFALEDE DISKONTERINGSRENTE:

- 0-35 år: 4 pct.
- 36 – 70 år: 3 pct.
- >70 år: 2 pct.

ALTERNATIVETS ANBEFALEDE DISKONTERINGSRENTE:

- 0-35 år: 3 pct.
- 36-70 år: 2 pct.
- Over 70 år: maks. 1 pct.

Samtidig skal beregningerne ændres, sådan at hvis et projekt har betydning for miljø og klima, skal dets effekter også medregnes udover anlæggets fysiske levetid.

FOKUS PÅ KOLLEKTIVE LØSNINGER

I Danmark har vi en stolt tradition med fælleseje over energien på mange forskellige niveauer. Fra et statsejet forsyningsselskab til mange små lokale selskaber ejet af forbrugerne med en frivillig demokratisk bestyrelse såvel som kommunale ejerskabsformer. I stigende grad er energiforsyningen dog blevet privatiseret/liberaliseret, og energi er i vores bevidsthed blevet til et forbrugsgode frem for noget, vi ejer i fællesskab.

Energiforsyningen er sikkert ikke noget, som de fleste borgere tænker særligt meget over til hverdag. Huset er varmt, vandet er varmt, og for mange tænker man kun over det, når regningerne skal betales eller hvis strømmen går. Det er ærgerligt, for det betyder faktisk noget, hvor og hvordan energien bliver produceret og leveret. Visse steder er der endda stor modstand imod energianlæg i lokalområdet, fx i forhold til vindmøller. Det er dog en anden sag, når borgere er medejere af energien, fx af vindmøller i ejerlaug. Derfor mener Alternativet, at vi – også gennem et nyt energiforlig – skal styrke borgernes incitament til at engagere sig i energiproduktion.

På vejen til 100 procent vedvarende energi skal vi gentænke vores energisystem og styrke den folkelige opbakning til den grønne omstilling. Vi skal sikre den lokale forankring og ejerskab, bl.a. ved at fremme demokratiske strukturer i energisystemet, så borgerne får mere medbestemmelse over, hvor vindmøllerne skal rejse m.m. Det kræver imidlertid et opgør med en række bureaukratiske barrierer og fejlkonstruerede støtteordninger, som bremser det lokale ejerskab over omstillingen til vedvarende energi. Derfor skal der ryddes i unødvendige regler og tekniske barrierer, så det bliver lettere at tage folkelige ejerskab over den grønne omstilling.

Forslag 50: Flere fastpriskontrakter

Alle lande i Europa, bortset fra Danmark, anvender udbud af vedvarende energi med faste priser. Dette giver deltagere i udbud sikkerhed for de fremtidige indtægter. Danmark bør benytte fastprismodellen – den såkaldte CfD-model. Ved at benytte CfD sikres byderne faste priser på den el, de producerer over den årrække, de modtager tilskud. Derfor kan de byde ind med lavere samlede priser, da usikkerheden for prisudsving ligger hos udbyderen – altså staten.

Forslag 51: Bedre vilkår for folkelige ejerskabsformer

Alternativet ønsker at lempe vilkårene for lokal forankring. Det gælder bl.a. i forhold til at sikre et bredt og alsidigt ejerskab af danske landvindmøller. Den danske regering har begrundet det begrænsede omfang af vindmøller med EU's statsstøtteregler, men dette krav gælder ikke for mindre vindmølleprojekter med under 6 møller eller samlet 18 MW.

I Tyskland har man oplevet succes med at skabe bedre forhold for mindre vindmølleprojekter. Eksempelvis indførte man, at lokale projekter altid kan vælge den højeste pris i udbuddet og et såkaldt 'pay-as-clear'-princip. Resultatet var at 93 pct. af vinderne i udbuddene var lokale borgerprojekter. Der er endvidere et krav om min. 50 pct. lokalt ejerskab, og at ingen juridisk person kan eje mere end 10 pct. af projektet (og skal dermed være ejet af minimum 10 juridiske personer).

Det er i Tyskland ikke nødvendigt for et lokalt projekt at have opnået en godkendt lokalplan inden deltagelse i et udbud. På den måde fjernes en del af risikoen, da planlægningsprocessen gøres nemmere. Tilsvarende ønsker Alternativet at indføre en lignende "undtagelsesordning" i Danmark, der kan styrke den lokale opbakning til etablering af landvindmøller og fremme et bredt, alsidigt ejerskab.

Forslag 52: Forsyningssektoren skal være på fællesskabets hænder

Den danske forsyningssektor er i verdensklasse. Det skal den fortsætte med at være.

Alternativet ønsker at fastholde vores forsyningssektor og infrastruktur på fællesskabets hænder. Siden årtusindskiftet har man i 802 tilfælde (gen)kommunaliseret forsyningen i Europa og Nordamerika. En stor del af disse (gen)kommunaliseringer skete som følge af stigende priser, ønske om mere kontrol med sektoren og utilfredshed med de private leverandørers utilstrækkelig indsats for en grøn omstilling. I Danmark er forsyningssektoren helt overvejende ejet og drevet af kommunerne, forbrugerne eller staten. Det skal det blive ved med i fremtiden. Forsyningen er fællesejet og sådan skal det være i det næste Danmark, som vi støber fundamentet under med verdens bedste energiforlig.

EN STÆRK FORSKNINGSINDSATS

Energiforskningen spiller ikke kun en betydelig rolle for dansk økonomi, men er helt og aldeles afgørende, hvis vi skal være det første af de industrialiserede land i verden, der bliver fossilfri. Hvis vi skal løse klimakrisen, skal vi have et paradigmeskifte, der også medtager potentialet i forskning og innovation. Uden nye tanker, ingen udvikling. Det er ikke givet, at de teknologier, vi har eller er ved at udvikle i dag, er tilstrækkelige til at skabe en grøn fremtid, før de fossile brændstoffer er brændt af. Der er behov for et markant løfte af den danske forskningsindsats for at bremse klimaforandringerne.

Ifølge regeringens Energikommission har Danmark gennem tidligere ambitiøse investeringer i den grønne omstilling skabt flere styrkepositioner på energiområdet. Det er bl.a. sket gennem en betydelig indsats med at udvikle og raffinere teknologierne, hvor forskningsmiljøer, virksomheder, lokalsamfund og politiske rammer har skabt betingelserne for dansk energiforskning.

Derfor skal de offentlige energiforskningsmidler løftes betydeligt, så de afspejler områdets betydning for dansk eksport og økonomi. Det Internationale Energiagentur IEA har beregnet, at der skal investeres 13.500 mia. USD indtil 2030 i løsninger, der fremmer energieffektivitet og vedvarende energi. De løsninger skal Danmark udvikle.

Forslag 53: Øg støtten til energiforskning med mindst 1,5 mia. kr.

Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) er en offentlig tilskudsordning, som støtter ny teknologi på energiområdet, der kan bidrage til at indfri de nationale og internationale målsætninger inden for energi og klima. Samtidig er EUDP med til at

skabe økonomisk fremgang, sikre nye arbejdspladser, øge forsyningssikkerheden og gøre Danmark uafhængigt af fossile brændsler. Alle disse initiativer bifalder Alternativet, hvorfor vi gerne vil øge støtten til energiforskning, herunder EUDP, til 1,5 mia. kr. årligt frem til 2020.

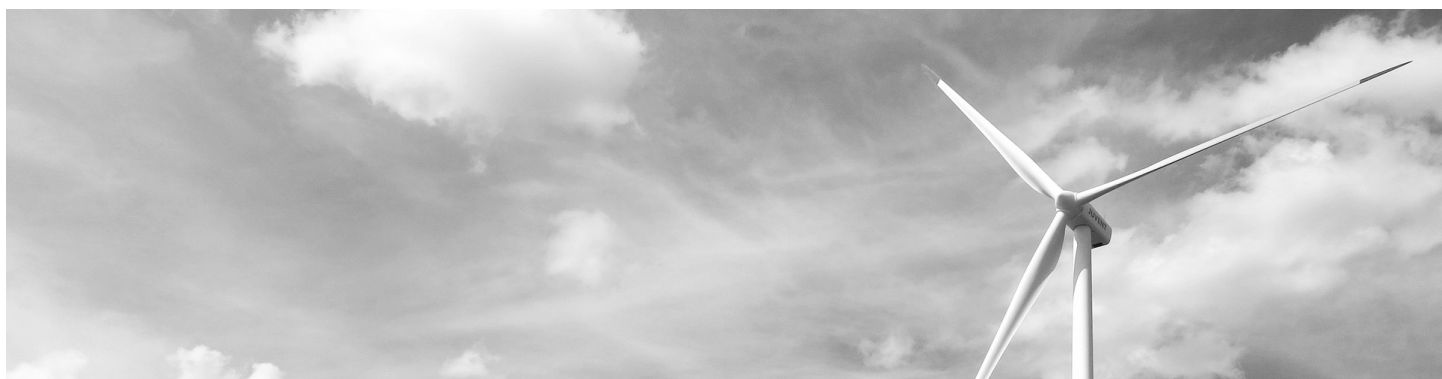
I perioden 2020-2030 bør energiforskningsmidlerne gradvist hæves til 2-4 milliarder kroner. Det bør tilstræbes at skabe flerårige bevillinger, så programmerne ikke årligt skal ud i kamp om midler fra forskningsreserven i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. I regi af energiforliget bør vi udarbejde en samlet strategi for, hvordan den danske energiforskning kan understøtte de danske styrkepositioner. Strategien skal blandt andet sikre, at der fremadrettet kan fastholdes et fornuftigt samspil mellem de forskellige led i værdikæden fra forskning til kommercialisering.

EUROPÆISK KLIMAAKTIVISME

Danmark skal gå forrest og gøre vores til, at hele Europa hæver de grønne ambitioner for omstillingen til vedvarende energi. Ved at være primus motor i omstillingen af Europa, kan vi sikre fremtiden for kommende generationer. Alternativet mener, at regeringen aktivt bør arbejde for, at EU i lyset af Parisaftalens skærpede temperaturtærskel øger ambitionsniveauet for 2020, 2030 og 2050-reduktions- og VE-målene, så de svarer til behovet og videnskaben – og så vi skaber en udvikling, der arbejder henimod at leve op til Parisaftalens langsigtede mål om at udfase fossile brændsler senest i 2050.

Vi mener, at Danmark skal arbejde for et fossilfrit Europa inden 2040. Det kræver nye og mere ambitiøse mål for udbygningen med vedvarende energi og reduktion af drivhusgasudledningen, ligesom det kræver modet til at tage de nødvendige redskaber i brug inden for både energisystem, transportsektor og landbrug. Det kræver, at EU's Vinterpakke justeres, så dens mål er i overensstemmelse med Parisaftalen. Det er afgørende at finde den rette balance mellem på den ene side udveksling af energi mellem landene og på den anden side investeringer i energilagringsteknologier.

Og så kræver det, at EU's energiunion får et reelt grønt indhold. Elsektoren fører an i den grønne omstilling af især Vesteuropa, og det går fremad. Særligt i lande som England og Frankrig kan vedvarende energi komme til at spille en meget større rolle i takt med, at gamle kraftværker lukkes, og der investeres i ny elproduktion i form af havvind, landvind og solceller. Danmark skal investere i energiintegration, hvor vi deler den grønne strøm mellem os og sikrer forsyningssikkerheden, mens vi investerer i et lagre energien nationalt og generelt understøtte energiomstilling i EU til vedvarende energi og minimalt brug af biomasse.

¹⁵ <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/11762.pdf>

Forslag 54: Danmark skal tage lederskab i EU

Den omstilling, som elmarkedet kan levere i Vesteuropa, vil formentlig være for lidt og komme for sent til, at vi i Europa kan indfri Parisaftalens klimamål. Derfor skal Danmark i EU arbejde for, at alle unionens lande går i gang med en grøn omstilling af de øvrige klimabelastende sektorer som transport og landbrug. Kun sådan når vi målet.

Samtidig skal Danmark arbejde for, at både EU og de enkelte lande dropper støtten til fossil energi. Det er allerede besluttet, at miljø- og klimaskadelige subsidier skal udfases inden 2020, men i dag støtter 11 europæiske lande (Tjekkiet, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Italien, Holland, Polen, Spanien, Sverige og UK) og EU i sig selv olie, kul og gas med mindst 112 mia. euro om året mellem 2014-2016 (ifølge rapporten "Phase-out 2020: monitoring Europe's fossil fuel subsidies" af organisationerne CAN og ODI¹⁵). Derfor mener Alternativet, at Danmark skal arbejde for, at EU ikke giver fossil produktions- og forbrugsstøtte, ligesom vi skal hjælpe de førnævnte lande af med den fossile støtte.

